

Dzień dobry,

Dzisiejsza lekcja poświęcona będzie analizie i interpretacji wiersza Leopolda Staffa „Wysokie drzewa”. Przeczytajcie, proszę, utwór. Możecie też posłuchać jego recytacji.

<https://literat.ug.edu.pl/staff/080.htm>

<https://www.youtube.com/watch?v=6uSHDIkDalw>

Temat: Chwilo trwaj, jesteś piękna! Leopold Staff, „Wysokie drzewa”.

Utwór „Wysokie drzewa” należy do **liryki opisowej**. Ukazuje pejzaż, którego centralnym punktem są wysokie drzewa, a także przedstawia uczucia podmiotu lirycznego wywołane tym widokiem, a niewyrażone wprost.

Liryka opisowa – odmiana tzw. liryki pośredniej, w której podmiot liryczny kryje się najczęściej za opisem przyrody.

Osoba mówiąca odwołuje się do różnych zmysłów, kreśląc opis drzew i ich otoczenia:

- **wzroku** – kształt i barwa drzew (epitety: **wysokie drzewa**, **smukłe korony**, metafora: *W brzązie zachodu kute wieczornym promieniem*), kolor wody (metafora: *Nad wodą, co się pawich barw blaskiem rozlewa*), zapadający zmierzch (personifikacja: *zmierzch ciemnością smukłe korony odziewa*);
- **węchu** – zapach wody (epitety: *Zapach wody*, **zielony w cieniu**, **złoty w słońcu**, metafora: *Zapach wody [...] w bezwietrzu sennym ledwo miesza się, kotysze*);
- **słuchu** – odgłosy wydawane przez koniki polne i cisza (personifikacja i instrumentacja głoskowa: *[...] koniki polne w sierpniowym gorącu/ Tysiącem srebrnych nożyc szybko strzygą ciszę*).

W wierszu znajdują się też fragmenty **odwołujące się do kilku zmysłów** – *Zapach wody, zielony w cieniu, złoty w słońcu, / W bezwietrzu sennym ledwo miesza się, kotysze*. Taki zabieg stylistyczny nazywamy **synestezją**.

Synestezja – środek stylistyczny polegający na przypisywaniu jakiemuś zmysłowi wrażeń odbieranych innym zmysłem.

Uczucia podmiotu lirycznego wywołane oglądanym pejzażem ujawniają się w pierwszym i ostatnim wersie. Osoba mówiąca zachwyca się przyrodą, jest oszołomiona jej pięknem, pragnie zjednać się z naturą. Utwór ma **budowę kłamrową**.

Budowa kłamrowa – wiersz rozpoczyna się i kończy tym samym wersem; w nim zawarta jest zazwyczaj kluczowa myśl utworu.